

Deining in de Folkwereld

Als de voortekenen niet bedriegen, zou Deining wel eens een van de interessantste 'folk'-groepen van 1982 kunnen worden. Al een tijd is een aantal mensen met het projekt Deining bezig. Muzikanten uit verschillende muzikale hoeken staken de koppen bij elkaar om een groep van de grond te krijgen, die Nederlandstalige traditionals een passende eigentijdse bewerking zou moeten geven.

Deining trad nog niet veel op, maar werkte wel intensief aan een eigen geluid. Platenmaatschappij Harlekijn raakte ook geïnteresseerd en bood de groep de gelegenheid een elpee op te nemen, die waarschijnlijk in dit voorjaar uitgebracht zal worden. Deining wenst heel duidelijk een geluid te produceren dat - niet alleen in de folkwereld, maar ook daarbuiten - aanslaat. 1982 moet het jaar van Deining worden, reden om eens met enkele leden van de groep te gaan praten. De groep bestaat uit: Paul Denceer (el. gitaar), Hans Troost (viool), Lizet Burgersdijk (zang), Toon van Lith (zang), Gertjan Schmidt (el. gitaar, zang), Jack van de Kamp (drums) en Rob Smaling (el. basgitaar). Het gesprek vindt plaats met Gertjan Smidt en Rob Smaling op de woonboot van Gertjan. (Zou dat de naam van de groep verklaren?). Gertjan en Rob speelden samen ooit in Pitchwheel, een van de eerste Nederlandse folkgroepen, en zijn initiatiefnemers van het projekt.

De aanzet

Hoe is het idee ontstaan?

Al toen we op een andere manier met volksmuziek bezig waren, hadden we het idee dat veel van de Nederlandse stukken zich goed leenden voor popbewerkingen. Je kunt er met

elektrische instrumenten ontzettend veel mee doen. En omdat we zelf ook van goede popmuziek hielden, vonden we dat we dat maar eens ter hand moesten nemen.

Hebben jullie een bepaald voorbeeld voor ogen gehad?

Het woord 'voorbeeld' kunnen we misschien beter vervangen door 'inspiratiebron'. En dat is zo'n beetje de pop en de blues in de breedste zin van het woord.

We kunnen ons nog de eerste voorstelling van Steeleye Span in Cambridge voor de geest halen, zo'n twaalf jaar geleden. We zaten daar met betraande ogen bij, want dat greep ontzettend in, hè. Dat was heel erg goed; de tijd dat Martin Carthy en Ashley Hutchings er nog in zaten. En we dachten: dat moet met Nederlands materiaal ook mogelijk zijn. Maar wat betreft het gebruik van elektrische instrumenten waren er natuurlijk wel voorbeelden, zoals Steeleye Span en de Albion Dance Band. Maar wat wij aan elektrisch geluid wilden maken, lag veel meer in de buurt van Little Feat, Loggins & Messina en Ry Cooder. Steeleye Span was op zich als inspiratiebron niet meer te gebruiken. Die mensen zijn 10 jaar bezig geweest en ze hadden een heel duidelijke stijl, die ze - op een heel goede manier overigens - ook steeds herhaalden.

Dus als iemand, tijdens een repetitie van Deining, de beruchte Steeleye Span-klappen - zoals zij dat noemden - erin bracht, dan kon dat gewoon niet. Dat was op voorhand al iets dat niet passend was.

Waar hebben jullie het repertoire vandaan gehaald?
In het begin hebben we twee verlanglijstjes (van Rob en Gertjan) naast elkaar gelegd, en daarvan bleek ontzettend veel hetzelfde te zijn. We hebben eerst het repertoire samengesteld

en zijn daarna de mensen erbij gaan zoeken. Het repertoire komt uit allerlei bronnen: Volksliedarchieff, bandjes, eigen notities, Antwerps Liedboek, de Wargaren-tijd, de oudoom van Gerjan, 30-er jaren. Veel ervan is getijpt: dat waren nummers, die we eigenlijk al lang geleden hadden willen doen, maar nu pas zijn we er aan toegekomen.

Principieel Nederlandstalig

Is een van jullie principes om oorspronkelijk Nederlandstalig materiaal te gebruiken?

Ja. En ook vooral de gevoelswaarde, die onder de muziek ligt, tot uitdrukking te brengen. Tekstinhoudelijk is het in het algemeen vrij ruw volksmateriaal. Voor ons is die gevoelswaarde terug te vinden in de rock-and-roll. Gertjan vervolgt met: Ik denk ook dat rock-and-roll en volksliederen door dezelfde soort

Deining in de Folkwereld

Deining in de Folkwereld

mensen gemaakt zijn en ook met dezelfde mentaliteit.

Persoonlijk heb ik me vaak eraan geïrriteerd dat heel lang in de Nederlandse folkwereld die mentaliteit heeft bestaan om liederen die gaan over diefstal, zuipen, neuken, etc. heel academisch voor te dragen. Dat is niet voor niets, want de folkrevival is gestart vanuit de studentenwereld.

Ik denk ook dat er met die academische benadering historisch gezien nog geweld aan die liederen gedaan werd. Er werd toen echt gezongen met een glas bier in de hand, en de omstandigheden van die tijd in aanmerking genomen was dat niet het eerste, maar het tiende glas! Dit commentaar geldt zeker niet voor al 't materiaal en ook niet voor alle Nederlandse groepen. Maar het is toch een zekere teneur, waarvan ik vond – en nog steeds vind – dat de Engelsen er beter toe in staat zijn geweest zich erbovenuit te werken.

Hoe gaat Deining dat tijdens optredens doen?

We zeggen betrekkelijk weinig over de oorsprong van de liederen: een lied moet kwa tekst voor zichzelf spreken. We kunnen hoogstens een toespeling maken op de inhoud. De sfeer toen was ook niet zo dat een zanger

uit ging leggen wie hij was en waarover het ging.

De uitwerking

Vertel nog eens iets over jullie voorbereiding.

Deining heeft zich lang voorbereid. Al datgene wat een groep normaal gesproken uitkristalliseert in wisselwerking met publiek, hebben wij binnenskamers gedaan met het maken van een goede demo en met uitproberen. Deze voorbereiding heeft ook te maken met het feit dat Deining geen studentengroep is, maar een groep waarvan de leden allemaal dagelijkse werkzaamheden hebben. Bovendien hadden we allemaal nog andere artistieke bezigheden.

Hoe breed is de opzet van Deining?

We hebben de overtuiging dat we grote groepen mensen op deze manier met volksmuziek kunnen bereiken. Het is natuurlijk afwachten of dat lukt.

Heeft die opzet te maken met een bepaalde visie op de kleinschaligheid van de folkbeweging?

De laatste tijd lijkt het folkcircuit beter te zijn; er zijn meer managers; de festivals zijn beter georganiseerd; er zijn meer ideeën. Kleinschaligheid heeft zeker zijn functie. Met elkaar muziek maken is ontzettend belangrijk en dat kan ook op kleinschalige wijze. Het vreemde is dat mensen die grootschalig werken vaak wel waardering hebben voor de kleinschaligheid, maar andersom niet. Maar dat grootschalige – en nieuwe invloeden aan volksmuziek geven – hoort er gewoon bij. Het verandert allemaal.

Wat niet wegneemt dat als we het gesjouw met boxen en dergelijke zat zijn, we gerust niet te beroerd zijn om akoestische a-capella in een folkclub te gaan zingen.

Wat zijn jullie verwachtingen van de elpee?

Met een plaat ben je ontzettend afhankelijk van mensen bij een maatschappij, die er wat in zien. We hebben gekozen voor een grote maatschappij, omdat we het idee hebben dat ons materiaal bij Harlekijn in goede handen is. We doen nog steeds mee aan de loterij van 'dat red je' of 'dat red je niet'. Als de plaat doorbreekt zijn we ook niet te lullig om daaruit niet de consequenties te trekken, omdat we ook die verplichting hebben gezien de hoeveelheid tijd, die er in ons project is gestoken. Nog afgezien van wat we er allemaal van geleerd hebben.

We hebben er helemaal geen bezwaar tegen om met een swingende versie van een Nederlands traditioneel lied in 'Op losse groeven' te staan.

Bernard Kleikamp

Foto's Wim Gilberts

Deining in de Folkwereld